

ជាឋភិថា / TALK

នព្វគ្រោះក្នុងអារ្យជម៌ខ្មែរបុរាណ

"Navagraha" in Ancient Cambodia

ជាភាសាខ្មែរនិងអង់គ្រេសដោយ ឈុំ ម៉េងហុង / In Khmer and English by Chhum Meng Hong

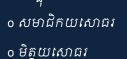

ថ្ងៃសុក្រ ទី៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០๑៨ ម៉ោង័៥:៣០ល្ងាច នៅមហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា (ក្នុង៍សាលសម្ដែងនៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្ប:) Friday, June 8, 2018, 5:30pm at RUFA (behind the National Museum)

សូមអញ្ជើញចូលរួមស្ដាប់ដោយមេត្រី

រិកាគទានពី o សប្បុរសជន

with contribution from

o Individuals

o Members of Yosothor

o Friends of Yosothor

នពូគ្រោះក្នុងអារ្យជម៌ខ្មែរបុរាណ

ឈុំ ម៉េងហុង

បាឋកថានេះផ្ដោតលើផ្ទាំងចម្ងាក់មានរូបទេពប្រាំបួនអង្គ ដែលគេមានទម្ងាប់ហៅថា «នព្វគ្រោះ» ឬ «ផ្កាយនព្វគ្រោះ»។ អ្នកស្រាវជ្រាវពុំទាន់ចុះសម្រុងគ្នាទេ លើចំណុចមួយចំនួនដូចជា ៖ ពាក្យហៅផ្ទាំងចម្ងាក់ទាំងមូល, ការសម្គាល់ទេពនីមួយៗ និងលំដាប់នៃទីតាំងនៅក្នុងជួរដែលគេធ្វាក់ ទេពទាំងនោះវាយគ្នា។

បើប្រៀបទៅប្រតិមាសាស្ត្រនៅប្រទេសឥណ្ឌា យើងស្មានបានថាចម្ងាក់ដែលចាស់ជាងគេនៅ កម្ពុជាប្រហែលកើតឡើងនៅស.វ.ទី៧។ លុះមកដល់សម័យអង្គរទើបលេចចេញច្បាស់ថាក្នុង ចំណោមទាំងប្រាំបួនអង្គនោះ បួនអង្គជាគ្រោះឬផ្កាយ ឯប្រាំអង្គទៀតជាលោកបាល។ ក្នុងក្រុមប៉ម ផ្សេងៗនៃប្រាសាទ គេច្រើនឃើញចម្ងាក់នព្វគ្រោះនៅប៉មឦសាន។ ប៉ុន្តែជួនកាលក៏ឃើញនៅ ក្វោងទ្វារចូលដែរ ដែលជាប្រការមួយដូចគ្នានឹងឥណ្ឌា។ ទេពទាំងនេះមានទំនាក់ទំនងទៅការគិត ពីលោកជាតុ, ទៅព្រះនារាយណ៍, ទៅលោកបាល និងទៅឥសីប្រាំពីរអង្គ។

បាឋកថានេះសង្កត់ធ្ងន់លើចំណុចសំខាន់បី៖ ១.លក្ខណ:សម្គាល់ទេពនីមួយៗ, ៦.ទេពកថា ដែលពាក់ព័ន្ទ, ៣.មុខងារនៃផ្ទាំងដែលមានរូបទេពទាំងប្រាំបួន។

"Navagraha" in Ancient Cambodia

by Chhum Meng Hong

This talk will examine the series of stone panels depicting the image of nine divinities, normally referred to as *navagraha* or 9 planet deities. In fact, this subject is a controversial topic over its terminology as well as the individual identification of the deities and the order in which they appeared.

Via re-examining the Khmer panels by comparing them with Indian iconographic representation, the oldest panel found in Cambodia dates back to the 7thcentury A.D. Subsequently, it is likely that the combination of 4 planets and 5 *lokapāla* flourished in Khmer culture during the Angkor period.

In general, *navagraha* panel was installed in the southeast shrine of the temple complex or above doorway, which is one of the traditions found in India. *Navagraha* was strongly connected with cosmological concept, related to the Visnu cult, *lokapāla*, and the seven ascetics.

This talk will focus on three main points, (1) Identification and typology of the ensemble of *navagraha* (2) Iconography of the *navagraha*, (3) Function of the *navagraha* panels.